

HET NAARDERBOS (BROEDVOGELINVENTARISATIE 1982)

=====

Mark v.d. Pol

Inleiding:

Er zullen ongetwijfeld onder U Vogelwerkgroepleden zijn die nog nooit het Naarderbos als natuurgebied bezocht hebben. Op het eerste gezicht lijkt dat niet eens zo vreemd aangezien het Naarderbos over het algemeen te boek staat als een recreatieterrein. Voor dit doel is het ca. 10 jaar geleden opgespoten en sinds een jaar of vijf een geliefkoosd terrein voor toeristen in het late voorjaar en in de zomer. Er is een dagcamping met gelegenheid tot watersporten; er is een surfplas en een recreatiepoel met een strand en naast het Naarderbos zelf is een kleine jachthaven die uitkomt op het Gooimeer. Om het voor al die toeristen maar zo aangenaam mogelijk te maken, heeft men tussen alle parkeerplaatsen, (fiets)paden, grasvelden e.d. veel loofhout geplant, zoals populieren en wilgen. Dit loofhout is nu in volle ontwikkeling, wat een aardige broedvogelstand opleverd, mede door het feit dat het snoeihout (vooral ten westen van de surfplas) het afgelopen jaar niet verwijderd is.

Voor recreatiedoeleinden hebben er de afgelopen jaren ook enige ingrijpende veranderingen plaatsgevonden. De recreatiepoel is namelijk eind '81 leeggezogen om aanzienlijk vergroot en uitgediept te worden. De zandstrandjes daaromheen zijn uitgebreid en er is een dam ter afsluiting van de "baai" (nu dus de surfplas) gekomen. Ten gevolge van deze ingrepen in de poel is het riet wat stond op en om de voorheen daarin gelegen eilandjes verdwenen. Voor de werkzaamheden zijn deze eilandjes namelijk tijdelijk verwijderd. Dit is vermoedelijk één van de oorzaken waardoor het aantal broedparen van de Kleine Karekiet, Rietgors e.d. is afgenomen.

Ligging en terreinbeschrijving:

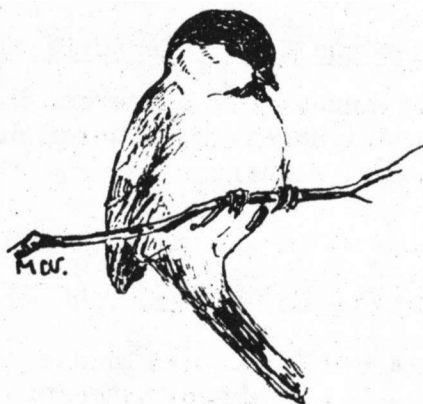
Het Naarderbos wordt aan de noordzijde begrensd door het Gooimeer, en in het zuiden door de IJsselmeerweg, in het westen door de oprit van de Hollandse brug, en in het oosten door het haventje gelegen tussen het recreatiepark het Naarderbos en nieuwbouwwijk het Naarderbos. Het hele gebied is ca. 120 ha groot waarvan ongeveer 70 ha geschikt is voor recreatie (de recreatiepoel en surfplas meegerekend). De andere 50 ha is verschillend loofhout, aangeplant in de periode 1973-'74 (het westelijke deel) en in de periode '75-'76 (oostelijk gedeelte).

Methode en teldata:

Alle zingende vogels zijn op een plattegrond van het Naarderbos ingetekend, evenals vogels die nesten hadden, alarmeerden e.d.. Er werd van de in totaal 13 keer 3 maal 's avonds geïnventariseerd, namelijk op 29 april en op 23 en 24 mei. De data van inventariseren waren: 13, 21, 28 maart; 3, 18, 29 april; 13, 15, 23, 24 mei; en op 5, 21 en 26 juni.

Soortenlijst:

Soort:	Aantal broedparen:	Soort:	Aantal broedparen:
Fuut	1	Torenvalk	1
Wilde Eend	6-9	Fazant	1-2
Bergeend	0-2	Meerkoet	2-3
Houtduif	5-10	Tuinfluit	3-5
Koekoek	1	Grasmus	1-2
Ransuil	1	Fitis	49
Witte Kwikstaart	0-1	Tjiftjaf	1
Ekster	3-4	Roodborst	3
Winterkoning	3	Merel	10-15
Heggemus	0-1	Staartmees	1-2
Rietzanger	0-1	Groenling	3
Kleine Karekiet	4-5	Kneu	4-6
Spotvogel	5-10	Rietgors	2-3

Opmerkingen bij enkele soorten:

Bergeend	:	2 paartjes waargenomen op 21 maart, 18 april, 23 mei en 21 juni; 1 paartje op 3 april. Vermoedelijk 2 broedparen, geen zekerheid.
Patrijs	:	Op 23 mei is er een dood exemplaar gevonden.
Ransuil	:	Ondanks de vele toeristen zijn er uiteindelijk 2 juv. met zekerheid uitgevlogen.

- Zwarte Kraai : Deze soort is regelmatig waargenomen maar aangezien er geen nesten zijn gevonden of jongen zijn gezien is het niet aannemelijk dat er een Zwarte Kraai in het Naarderbos gebroed heeft.
- Witte Kwikstaart: Regelmatig overvliegend waargenomen, slechts zingend op 3 april en op 21 juni. Vermoedelijk 1 broedgeval, niet met zekerheid te zeggen.
- Rietzanger : Vermoedelijk 1 broedgeval. Zingend waargenomen op 28 maart en 21 juni.
- Heggemus : Duidelijk aanwezig, ook zingend, maar na 18 april niet meer waargenomen zodat een broedgeval niet met zekerheid te zeggen valt.

Kok- en Zilvermeeuwen werden regelmatig overvliegend en op het Gooimeer waargenomen. Het betrof hier exemplaren afkomstig uit het gebied achter het Naarderbos nabij de vuilstortplaats. Voor de regelmatig fouragerende steltlopers, zoals Tureluurs, Scholeksters, Grutto's en op 29-4 en 26-6 Oeverlopers en een Watersnip op 3 april, bleek het Naarderbos een goede voedselbron te zijn. Dit vooral in het voorjaar toen het nog vrij rustig was. Deze vogels zijn hoogstwaarschijnlijk afkomstig van de weilanden naast de vuilstortplaats en doortrekkende exemplaren.

Conclusies en vergelijkingen met 1980:

In vergelijking met de vorige inventarisatie van het Naarderbos, van de Vogelwerkgroep 't Gooi, (in 1980) is het aantal vogelsoorten niet afgenomen. Alleen hebben vogels die meer aan water gebonden zijn (Krakeend, Bosrietzanger, vele Kleine Karekieten en Rietgorzen) plaats gemaakt voor wat nieuwe soorten, namelijk - zoals dat heet - vogels van park en tuin (Roodborst, Staartmees, Winterkoning). Deze verandering is te verklaren doordat de eilandjes tijdelijk, maar het riet daarmee definitief is verdwenen en dat het snoeihout niet is verwijderd het afgelopen jaar wat zo een erg dichte onderlaag geeft. Dit is hoofdzakelijk het geval ten westen van de surfplas. Over het algemeen heeft er een teruggang van het aantal broedparen plaatsgevonden. Ik vermoed dat dit zijn grootste oorzaak vindt in het feit dat het Naarderbos in de loop van de jaren aan bekendheid heeft gewonnen en dat het tegenwoordig over het algemeen drukker is in het Naarderbos.

De volgende personen werkten aan deze inventarisatie mee:

R.v.d.Akker, J.d.Jonge, H.v.Kerse, F.v.Klaveren, N.A. Klippel,
H.Knol, W.Leurs, H.d.Mars, A.d.Mosch, H.v.Oosterhout, M.v.d.Pol,
F.Rijnja, F.Wieringa, K.d.Wit, M.Zwart.